

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ РЕЗЕРВІВ ПІДПРИЄМСТВ

Гомелько Н. Г., студент групи Б 5/1

Науковий керівник – д-р екон. наук, доцент Дубініна М. В.

Миколаївський національний аграрний університет

Гармонізація вітчизняної системи бухгалтерського обліку до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності призвела до кардинальних змін у обліку резервів підприємства, що безпосередньо вплинуло на процес проведення аудиту досліджуваної облікової категорії. Науково обґрунтованої організації та методики проведення аудиту є безумовно необхідним, оскільки сприяє достовірності відображення резервів в обліку та фінансовій звітності.

Поняття “резерв” має доволі змістовне навантаження та широко використовується в наукових економічних виданнях і практичній діяльності суб’єктів господарювання.

Кожен автор намагається розкрити зміст поняття “резерв” відповідно до специфіки своєї галузі знань, у ході реалізації завдань бухгалтерського обліку, аудиту, контролю, фінансів, фінансового менеджменту, аналізу та страхування.

Поняття “резерв” походить від французького “reserve”, що в перекладі означає “запас”, чи від латинського “reserva” – “економлю, зберігаю”. Так, у Великій радянській енциклопедії резерв – це запас чого-небудь на випадок необхідності; джерело, звідки черпаються необхідні нові ресурси [1, с.580].

Під резервами як об’єктами аудиту необхідно розуміти витрати цільового характеру, створені відповідно до чинного законодавства, установчих документів, принципів бухгалтерського обліку, П(С)БО – у вигляді резерву сумнівних боргів, резервів майбутніх витрат і платежів, резервного капіталу – та призначені для здійснення обов’язкових виплат, покриття передбачуваних та очікуваних витрат, усунення наслідків надзвичайних подій і забезпечення задовільних умов функціонування суб’єкта господарювання.

Аудит резервів має відповідати нормативним документам, що передбачають формування відповідних статей фінансової звітності.

У Методичних рекомендаціях щодо заповнення форм фінансової звітності [11] розглядається питання розкриття інформації за статтями балансу:

- у статті “Резервний капітал” наводиться сума резервів, створених відповідно до чинного законодавства або установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства;

- у статті “Довгострокові забезпечення” відображаються нараховані у звітному періоді майбутні витрати та платежі (витрати на оплату майбутніх відпусток, гарантійні зобов’язання тощо), розмір яких на дату складання

балансу може бути визначений тільки шляхом попередніх (прогнозних) оцінок. У разі якщо сума довгострокових виплат персоналу може бути визнана суттєвою, така інформація наводиться у додатковій статті “Довгострокові забезпечення витрат персоналу”. До підсумку балансу включається загальна сума довгострокових забезпечень.

В міжнародній практиці при складанні фінансової звітності резерви класифікуються за такими основними ознаками:

1) резерви капіталу, включаючи фонд переоцінки вартості, та резерви надходженні доходів у майбутньому, різних дотацій та безоплатно одержаних активів;

2) нормативні резерви (встановлені законодавством) та ненормативні резерви (рішення про створення яких приймається підприємством самостійно);

3) розподільчі, які розподіляються між власниками, та не розподільчі резерви (розподіл цих резервів розпочинається при настанні ліквідації);

4) цільові резерви (створюються та використовуються на конкретні цілі) та загальні резерви (не мають цільового характеру) [2, с. 23].

При проведенні аудиту резервів аудитор повинен розробити план аудиту для зменшення аудиторських ризиків до прийнятно низького рівня.

На основі запропонованого плану аудиторської перевірки резервів аудитор розробляє програму аудиторської перевірки, яка деталізує і доповнює заплановані види робіт.

На заключному етапі аудиторської перевірки резервів аудитор повинен реалізувати наступні завдання:

- по-перше, провести узагальнення результатів аудиту резервів в аудиторському звіті;

- по-друге, підготувати підсумковий документ за результатами перевірки.

На підставі зібраної інформації щодо резервів, проведених аудиторських процедур, отриманих аудиторських доказів, які відображені в робочих документах аудитора, аудитор має можливість скласти аудиторській звіт за результатами проведеної аудиторської перевірки.

Отже, планування аудиторської діяльності тісно пов'язане з підготовчо-дослідною стадією. Так, при проведенні аудиторської перевірки резервів пропонується наступна методика, яка передбачає чітке виділення основних аспектів проведення аудиту підприємства:

1. Вибір аудиторських процедур збирання доказів.
2. Визначення методів і прийомів проведення аудиту.
3. Вивчення переліку основних облікових реєстрів і документів.
4. Проведення перевірки резервів.
5. Узагальнення зібраних аудиторських доказів та складання аудиторського звіту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Большая Советская Энциклопедия (в 30 томах). Гл. ред. А.М. Прохоров. изд. 3-е. – М.: Советская Энциклопедия, 1975. – Т. 21. – 640 с.
2. Даль В. И. Толковый словарь живого великорусского языка: в 4 тт. / В. И. Даль – Т. 4: Н – V – Офрмл. “Диамант”. – СПб.: ТОО “Диамант”, 1996. – 688 с.
3. Ожегов С. И. Словарь русского языка: Ок. 57000 слов / Под ред. чл. – корр. АН СССР Н. Ю. Шведовой. – 20-е изд., стереотип – М.: Рус. яз., 1988. – 750 с.
4. Борисов А. Б. Большой экономический словарь / А. Б. Борисов. – М. : Книжный мир, 2001. – 895 с.
5. Большой экономический словарь / Под ред. А. Н. Азрилияна. – М.: Фонд “Правовая культура”, 1994. – 528 с.
6. Барнгольц С. Б. Экономический анализ хозяйственной деятельности на современном этапе развития / С. Б. Барнгольц. – М. : Финансы и статистика, 1984. – 214 с.
7. Баканов М. И. Теория экономического анализа : учебник / М. И. Баканов, А. Д. Шеремет. – 4-е изд., доп. и перер. – М. : Финансы и статистика, 1998. – 416 с.
8. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: 4-е изд., перераб. и доп. / Г. В. Савицкая. – Минск : ООО “Новое знание”, 2000. – 688 с.
9. Про аудиторську діяльність : Закон України від 22.04.1993 р. – № 3125-ХІІ із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-ХІV (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
11. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності від 28.03.2013 р. – № 433.

УДК: 631.6.02: 631.11

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Волошиновський С. В., студент групи Б 5/1

Науковий керівник – д-р екон.наук, професор Вишневська О. М.

Миколаївський національний аграрний університет

Функціонування сільськогосподарського підприємства неможливе без залучення у виробничий процес ресурсного потенціалу. Ресурсний потенціал з точки зору сільськогосподарського підприємства як господарюючого суб'єкта є важливим чинником, який впливає на ефективність діяльності, підвищення конкурентоспроможності підприємства. Ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств включає основні види ресурсів: матеріальні, трудові, природні, фінансові та інформаційні. Пріоритетний вплив на результати діяльності здійснює ресурсний потенціал.